

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. I. Obligatio Religiosorum ad perfectionem sectandam, quam in
emissione trium votorum sunt professi

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

TRACTATUS SEXTVS.

DE PERFECTA TRIUM VOTO-
RVM PAUPERIATIS, CASTITATIS, ET O-
BEDIENTIÆ, IUXTA REGVLAS OB-
seruatione.

C V P V T I.

OBLIGATIO RELIGIOSORVM AD PERFECTI-
ONEM
*secundam, quam in emissionem trium votorum sunt
professi.*

OSTQVAM RELIGIOSVS EXPLETO
tyrocinij sui tempore professionem & oblationem
votorum suorum edidit, quibus in statu perfectio-
nis, quam querebat, constituitur: nouam subit
obligationem eam procurandi per media à sua Re-
ligione constituta: quæ vt plurimum sunt eadem
cum ijs, quæ tyrocinij tempore exercuit: quasi ex-
periri volens vno aut altero anno, an vires haberet
sufficientes; vt, ad illud per totam vitam portan-
dum, votis sese obstringeret. Ac proinde non ideo per vota desinit esse
Novitius, vt feruorem tyrocinij remittat; sed vt nouo spiritu & alacritate
in eo proficiat, cum noui adsint, & efficaciores tituli ad talem progres-
sum quod enim prius spontè, & ex sola deuotione faciebat: nunc ad idem
operandum, ipsis votis sese obstrinxit: & nisi faciat, peccabit grauiter con-
tra id quod promisit.

AD CUIVS rei declarationem aduertendum est: quòd cum Religio
(vt supra diximus) non sit schola hominum iam perfectorum; sed vt ta-
les sint, studentium & conantium, in eo perfectionis Evangelicæ gradu,
quem proprium eius institutum exigit; Ita Religiosus non tenetur sub
voto lethalis peccati ad omnem perfectionem sui status possidendam; sed
ad eandem procurandam. Nam præcepta non de fine & scopo, ad quem
peruenitur; sed de medijs ad eum consequendum adhibendis, traduntur.
Sicut medicus non tenetur sanitatem aegroti restituere; nec miles victo-
riam obtinere. Sed vterque ea tenetur media adhibere, quæ præscribun-
tur.

1.
Religio
schola ho-
minum
perfectioni
studenti-
um.

2. 2. 1. 36.

4. 2.

Lib. 4. c. 38

2.

Epist. 253.

a Gen. 28. 12

b Ge. 29. 24

c Cap. 1. 10

tur, vt ad talem finem perueniatur. Vt autem hi grauitur delinquerent, media illa non adhiberent: ita (ait S. Thomas) peccabit Religiosus contemnens media à sua Religione ad perfectionem obtinendam in suis Regulis præscripta: ed quod non satisfaciat obligationi sui status propriæ, quam ipsi votis consinetur. Et in hoc sensu dixit Sanctus quidam Abbas cuiusdam tyroni: (vt refert Cassianus) ne leue peccatum existimes, quod si qui perfectionem est professus, res amplectatur imperfectas; parui faciens id, quod professus est. Hoc enim est professionem ac regulam suam contemnere, & corde redire in Ægyptum, ac retro respicere, non attendendo, sed aram negligendo, quod manu arripuit.

VITA deinde Religiosa est quasi scala quædam perfectionis, cuius gradus sunt ipsa vota, ac virtutis exercitia, quæ in eius regulis continentur. Et quoniam scala non adhibetur, vt quis in ea hæreat, sicut in cella manetur: sed vt per eam ascendatur, ac, prout opus est, descendatur: id est semper sunt virtutes status illius propriæ exercendæ; vt ad perfectionem peruenitur. Eum in modum, (ait S. Bernardus) quo in scala Iacob, quæ typus est Religionis, vt supra est dictum: nullus Angelus sedebat, aut subleuabatur, ascendebant aut descendebant per eam. Vt significaretur in vita Religiosa per esse progrediendum in desiderio proficiendi, siue ascendendo ad Deum per exercitia orationis, & contemplationis; siue descendendo ad proximos actionibus ad id accommodatis. Vtrumque tamen hoc est crescere & ascendere in perfectione. Vbi autem hoc desiderium & voluntas sistit, aut deficitur quoque in obligatione propria. Ac propterea dicit: *O Monachus, vis proficere, vis ergo descere. non est enim inter hæc duo aliquid mediæ, & statim atque desiderium, perfectionem, quam profiteris, allequens, sistit; aut deficit: redit retro ab eo quod cæperas.* Cum igitur vitam sceleratam Angelicam: accipe eorum exemplum progrediendo semper in scala celsitudinis, quam DEVS ante oculos tuos posuit.

MEMOR esto, Iacobum illum statim, atque mysticam illam vidit in lam, Deo quæ obtulit sua vota, progressum fuisse in itinere vsque in Mesopotamiam: vbi per septem annos seruuit antequam Liam duceret & septem donec acciperet Rachelem: neque à labore cessauit, donec innumerabiles uitias compararet. Ita vt in reditu in patriam suam dixerit Domino Deo: *in baculo meo transiui Iordanem istum: & nunc cum duabus turmis regressus sum.* Ad cuius imitationem, cum primum Religionis vota emiseris, noua quædam spiritus alacritate inceptum iter prosequeris, laborans & contendens in tempore necessario, ad consequendam perfectionem actiua vitæ, & contemplatiua. Et nec tunc quidem tibi quiescendum est, sed quotidie noua augmenta procuranda vsque ad ipsam mortem: ita vt

cere possis Deo tuo, non tam verbo, quam opere ipso: solus transtulit Iordanem penitentiae, vt ingrederet Religionis solitudinem; nec socium alium habui, quam baculum Crucis Christi, & prouidentiae ac protectionis Dei mei: nunc autem venio ad mortis Iordanem transeundum, vt ad vitam ingrediar aeternam, stipatus duabus illustribus turmis operum sanctorum, quae in vtraque vita Actiua, & Contemplatiua exercui in Dei gloriam & promotorum meorum utilitatem.

MEMENTO etiam praecleari & solidissimi fundamenti, quod iecisti ad perfectionis turrim erigendam. Cum igitur tibi non desit, vnde possis aedificum perficere; ne cesses, nec feruorem aedificandi ex ignavia relaxes: ne teque hostes te tui irrideant, atque si omnino destitisses. Equum est (ait S. Augusti.) vt qui pro fundamento vitae suae accepit Iesum Christum, eiusque puritatis & perfectionis Euangelicae professionem d *super aedificet non ligna, fenum, aut stipulam; sed aurum, argentum, & lapides pretiosos:* excelsens opera praecleara & digna vocatione sua, in materia trium votorum & regularum: in quibus effulget aurum charitatis, argentum puritatis, & pretiosi virtutum omnium lapides: mortificando viriliter affectus reuiviscentes diuitiarum, deliciarum, & inanium honorum, quae sunt quasi ligna, stipula aut fenum, quae purgatorium ignem fouebunt. Grauis enim iniuria infertur nobili aedem fundamento, si vile aedem aedificium superaedificetur.

ACCEDIT, quod (vt ait Cassianus) grauis sit nota & miseria contendenti inquam artem aut scientiam acquirere; ad eius perfectionem non peruenire: praecipue cum id prouenit ex incuria & negligentia operam suam componentis. Quando igitur maior erit miseria & pudor, quod veneris ad Religionem, vt ad perfectionem Euangelicam peruenires; sed negligentia tua eam non assequaris; nec thesauris & bonis fruaris, quae conceduntur non tepidis & negligentibus, sed feruentibus ac perfectis: Angeli caeli & Sancti, qui sunt in terra; qui aspiciunt & obseruabant quid ageres, & ex principis aedem praeclearis fines expectabant. multo excellentiores, erubescunt quodam modo, videntes te in medio stadij haerentem, & ipsos spe sua destandantem. Et hoc est, quod Salomon dixit: *nubes & ventus, & pluuia non sequentes, vir gloriosus, & promissa non complens.* fraudantur enim homines spe sua, cum non vident, se qui pluuiam speratam; sed post nubes & ventos, adhuc esse ariditatem. Quid enim sunt tua religionis vota, eiusque Regularum; nisi nubes & venti, quae sunt indicia imminens copiose pluuiae ceteris, cum magna gratiarum abundantia, quae super ipsum vouentem descendunt, si ea perfecte seruet; imò & ipsi Religiosi vota sua custodientes, moues iunt ac venti è terra exurgentes in caelum: qui Spiritus S. inspirationibus tanta celeritate currunt; vt stupentes Angeli dicant illud Isaiae: *f qui sicut*

4.

De Fide & Opere c. 10. di. Cor. 3. 12

5.

e Pro. 25. 14.

Isa. 60. 2. g. in epist. 12

1079. 3.

H h h

sicut

gin epist. 1

sunt isti, qui ut nubes volant: & quasi columba ad fenestras suas: Quod si haec nubes sint sicut illae, quas S. Iudas Apostolus appellat *nubes sine aqua*, quae a ventis huc illuc circumferuntur absque vlla utilitate; hi certe grauem adferunt dolorem, eò quòd in statu aded excelso nam exiguum adferant fructum.

§. 2.

a Gen. 17. 1.

Vide Perer. huiusmodi. g. 1. C. 1.

b Z. 1. 3. 9

1.

2.

Homil. in Genes.

Lib. 16 de Ciuit. e. 26.

DENIQUE quemadmodum Deus Dominus noster postquam eduxerat Abrahamum ex terra sua domoque paterna, memoranda illa verba ei dixit: *a Ego Deus omnipotens: ambula coram me, & esto perfectus.* ita Religiosus postquam mundum deseruit, attendere debet; Deum frequentissime ipsius cordi eadem verba repetere, quasi instruens mouet ne exultimes, te propterea quod mundum deserueris, iam esse perfectum: sed potius inchoandum tibi nunc est, serioq; laborandum, ut talis sis: maniendo te magna fiducia de mea omnipotentia. Nam ego, qui te vocaui sum Deus Omnipotens, qui auxilium tibi feram: ut omnes tuos hostes vincere possis. Et hoc ipsum magis explicat verbum Hebraicum: *HADAI*, quod etiam significat *fortem victorem*, quasi dixerit, fortitudo mea multum distat à fortitudine mearum creaturarum, hominum & Angelorum: qui ita sunt fortes, ut non semper vincant, nec voti compotes fiant: at ego semper sum fortis victor: quia, quando cunque volo, vinco: *b nec est vllus, qui potentia mea, & efficaci voluntati resistat.* Et quando ego in meis amicis pugno, semper in eisdem vinco, si meae ledeant voluntati. Ut autem Omnipotentia eius suauitas ac iucunditas appareat, qua cum suis agit electis idem verbum hebraicum deduci potest ex alio quod significat *pectus*, unde lac fluit. Quo significatur Deum esse dulcissimum benefactorem, ex quo bona omnia fluunt sicut lac ex pectore. Et hoc totum proponit Deus ob oculos Religiosus, cum ei dicit: *ambula coram me, & esto perfectus.* Tria enim valde praeclara commendat. *Primum* enim dicit in hac via, in qua te constitui, ambula semper: nec vnquam subsistas aut otiosus sis; nec vnquam satis tibi esse existimes, quod sis aliquantum progressus: sed perge semper ulterius in rebus obsequii mei: donec ita plene perfectus euadas, ut nihil tibi desit integre perfectionis, quae ratione tui status tibi competit. Sed aduerte, (ait S. Chrylost.) Deum dicere: *ambula coram me* ut intelligas, te non solum debere esse perfectum coram hominibus; sed multo magis coram ipso Deo: cuius oculi omnia vident, ac penetrant; nec decipi possunt: nam solus ille, perfecti nomen promeretur, quem Deus approbat; & qui studet, in omnibus ei placere. Et hoc amplius significat translatio, quam sequitur S. Aug. quae habet: *placere, & esto sine querela*, nam in eo omnis perfectio consistit, ut quis Deo propter seipsum placeat; & coram hominibus viuat sine querela, bene faciens

ciens eis, nullum verò malum inferens, in eo gradu, qui Deo placet. Eum in modum, quo Sanctus Lucas de parentibus sancti Ioannis Baptiste ait, quod *cum esset infans ante Deum, incedens in omnibus mandatis & iustificationibus Domini sine querela.* Et Apostolus exhortatur & commendat, ut *proinde amemus eum non tantum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus.* Sed ulterius perfectio tua progredi debet: semper enim cogitare debes: te agere in conspectu meo, & quod te semper aspiciam; & meminisse: me esse Deum Omnipotentem, fortem victorem, ac dulcem & iucundum benefactorem. Vt ita excites teipsum, & confidas, quod auxiliò meo possis omnia: ut victor sis fortis de tuis hostibus, & fugas ex meis verbis lac cœlestium consolationum. Sed, ut melius intelligatur, quod hic exigitur, advertendum est: hanc perfectionem in Scriptura sacra exprimi tribus his nominibus: *ambulare post Deum, cum Deo, & coram Deo, Ambulare post Deum,* est proprium famularum, vestigia Dominorum suorum sequentium, cum tanta reuerentia ac timore, ut non multum ad illos accedant: & hoc est commune omnibus iustis, qui diuina præcepta seruare student; Deumque imitari, exercentes illas virtutes, quæ in eis commendantur. Et hunc in modum ait Scriptura, *Regem Iosiam e fœdus percussisse cum populo suo, ut omnes ambularent post Dominum & custodirent præcepta eius.* Et Sapiens dixit: *gloriam magnam esse sequi Dominum, & g Regem factorem suum.* Sed magis est gloriosum, ambulare cum ipso Deo: quod pertinet ad amicos magis intrinsecos, qui maiori cum familiaritate accedunt ad ipsum, & magis propè comitantur, quocumque ipse eat. Dicuntur autem cum ipso ambulare: quia in omnibus, quæ ipse vult, & inspirati ipsi consentiunt, habentque vnum & idem velle, ac nolle cum ipso tanquam duo amici eundem habentes spiritum. Et ita Scriptura sacra dicit de *Henoeh, & i Noë: quod essent iusti, & ambularent cum Deo.* Sed ambulare coram Deo, addit supra hæc arctiorem familiaritatem & consuetudinem cum Deo, quasi semper sit ante eius faciem, & in eius conspectu, illum aspiciens, & contemplan; & ex hoc exemplar educens perfectionis, quam in sua ratione viuendi imitari debeat. Primi respiciunt Deum quasi à tergo: quia vitam suam diriguat iuxta fidem quandam valde obscuram, agnoscentes eum ex eius vestigijs, operibus, ac præceptis: ultimi autè in nituntur fidei, ad eum per contemplationem illustratæ, ut respectu alterius sit, quasi *ad Deum videres faciem ad faciem; Deusque ore ad os loqueretur ei, & ipse inuisibilem Deum, tanquam videns alloqueretur.* Hæc tria cum magna excellentia complectitur vocatio Religiosi, cui Dominus dicit: *ambula coram me, & esto perfectus.* Nam primum vocatio ipsa eum obligat ambulare post Deum, & sequi: accipiendo ipsum tanquam exemplar & Magistrum iuxta vocationis; nec ad latum eundem vnguem, recedens ab eo, quod ipse iubet. quem admodum S. Iob de

c Luc. 1. 6.
d Ro. 12. 17.
3.

4 Reg. 23.
1 Eccl. 23. 1.
3 Eccl. 2. 1.

h Gen. 5. 22.
1 cap. 6. 9.

k Exo. 33. 11.
l Num. 12. 8
m Heb. 11. 26

H h h 2 seipso

seipso dicebat: *n vestigia eius secutus est pes meus, viam eius custodivi, & non declinaui ex ea.* Nec meminit nisi vnici pedis: ad significandam veritate que conformitatem, quasi vnici tantum esset, vt sequerentur Dei vestigia, in prosperis & aduersis, cum omnibus affectibus cordis sui, animæ, & corporis: Sed non debet viro Religioso id satis esse: eius enim vocatio obligat etiam, vt ambulet *cum Deo*: non solum quasi famulus, sequens retrò, sed quasi filius, & amicus ad latus eius, generoso animo omnibus contentiens, quæ ille iubet & consalut, iuxta ipsius institutum: vt o possit esse perfectus, sicut pater eius cælestis perfectus est. spiritum suum cum diuino coniungens. Sed vltèrius adhuc pergendum ei est, vt studeat etiam ambulare semper in conspectu Dei, & familiariter cum eo in exercitijs orationis & contemplationis agere. Propterea enim mundum deseruit, & impedimenta dulcis huius consuetudinis. Nam qui illum vocauit, vt in eius conspectu ambularet: in uerit in remouendis eius impedimentis. Quod bonum si consequatur, est procul dubio perfectus: in eo enim quasi compendio continentur omnia media nostræ perfectionis, & eorum efficacitas. Quæ igitur maior felicitas esse potest: quàm ex ore Dei verba illa audire, & ab eo ad res ad eò gloriolam inuitari? Et quæ maior prudentia, quàm statim, atque hanc vocem percipis, facinus hoc egregium aggredi: vt ad eius finem feliciter peruenias? *Quis* (ait Dauid) *ascendet in montem Domini? aut quis stabit in loco sancto eius: innocens manibus & mundo corde: qui non accepit in vano animam suam, nec iurauit in dolo proximo suo. Hic accipiet benedictionem à Domino, & misericordiam à Domino salutari suo. Hac est generatio querentium eum, quæ erunt in faciem Dei Iacob.* O anima religiosa, vocata ad ascendendum in excelsum perfectionis Evangelicæ montem, & manendum in domo Dei viui: ama innocentiam vitæ, & cordis puritatem: contende, ne tua vocatio sit in vanum: Deus enim sua copiosa benedictione, largaque misericordia tibi assistet. Attende: quòd sit ex generatione eorum, qui ex suo instituto querunt Deum: non quomodo cunque, sed faciem eius diuinam, vt semper in eius ambulent præsentia, & cum eodem assistant in hoc sancto monte. Ne à generatione hac ad eò nobilia: generosa degeneres: ne repellat te Deus ab hoc monte, suamque benedictionem subtrahat, & faciem abscondat.

q. I. sa. 40. 31

SED non vacat mysterio, quòd Iaias dixerit: *q Qui sperant in Domino ambulabunt, current & ambulabunt*; DEVS verò Abrahamo non dixerit, *vel aut curre coram me*; sed: *ambula*. Quod videtur minimum eius, quòd poterat commendare. Sed, si hoc reuerà fuisset minimum, non eum ordinem seruasset Propheta, vt diceret *volant, currunt, & ambulant*; sed *inuersum*: ac dixeret: *qui sperant in Domino ambulant, currunt, & volant*: incepisset enim à minori, vt ascenderet ad maius: siquidem in via cælesti

pro-

progressus fit à minori ad maius; nec fit descensus à maiori ad minus. Quod diligentius inspiciatur horum verborum spiritus; optime capit Isaias Propheta: Iustus enim *volat* cogitationibus, & ratiocinationibus, quæ sunt quasi ala aquilæ; summaque celestitate ad cælum conscendunt, & in Dei conspectu se constituunt; & ita sensum mysteria cognoscunt eius diuinitatis, & humanitatis sacratissimæ. Deinde *currunt* desiderijs & affectibus, qui sunt quasi veloces cerui pedes: cupientes magno feruore coniungere se cū Deo, Christumque Dominum nostrum sequi. & vltimò tandem *ambulant* per exercitia bonorum operum exequentes quidquid DEVS iubet; & acceptantes quidquid statuit, vt patiantur: & hoc appellatur *ambulare*: semper enim in operibus splendet magis prudentia, sodalitas, & quies: quasi proprio suo passu quis ambulat. Et quoniam ipsa realis operatio supponit cogitationem ac desiderium; ideo illa est perfectior: ac proinde meritò ponitur in vltimo loco. Quare cū DEVS dicit: *ambula coram me*; etiam vult dicere: *vola*, & *curre*: nam cogitationes ac desideria; verba ac opera; & omne genus exercitiorum debent esse coram Deo.

Ad hæc: quamuis Religiosus possit interdum sicut aquila volare vitæ contemplatiuæ actionibus, & sicut ceruus currere in operibus vitæ actiuæ, non sentiens in eis magnum laborem: est tamen præstantius, magisque necessarium, quod Isaias vocat: *ambulare & non deficere*. Nam volatus & cursus breui tempore durat: ambulare tamen passu moderato & conuenienti, potest diutius durare: & quando id fit continuè, & non sistitur: id magni estimatur, & plurimum confert, vt ad itineris terminum perueniatur. Quæ obrem licet Nouitij in suis inijs videantur volare & currere in rebus diuini obsequij, & in sui instituti obseruatione: est tamen magni momenti, ceteris illis gressum præscribere, vt nec tardus sit; nec nimis festinus; sed cunctique viribus proportionatus. In quo possint per totam vitam pergere, ac perdurare: impellendo tamen & nonnunquam se ipsos vrgendo ad aliquem volatum aut cursum celerem relicto ordinario illo gressu, per duodecim aut viginti dies cum maiori aliquo feruore & alacritate, in omnibus orationis ac mortificationis exercitijs, ad nouum spiritum & animum fumentum: quo possit in ordinario gressu perdurare.

Volatus & cursus breui tempore durat,